Uri Israel Paz, Advocate

אורי ישראל פז, עורך דין

LL.M.

מוסמך (תואר שני) במשפטים

Hahatzmaut 93 st. (city square) Ashdod

רח' העצמאות 93 (כיכר הסיטי) אשדוד

טל': 072-2150666 Tel: פקס': 072-2150999 Fax: סל': 054-4316485 Cel:

E-mail: uripaz@bezeqint.net :דוא"ל

בס"ד

18.8.14

לכבוד

כ"ב באב ה'תשע"ד

הגב' ציפי לבני

שרת המשפטים ויו"ר הוועדה למינוי דיינים

ת.ד. 49029

ירושלים 9149001

פקס' 02-6285438

הרב יצחק יוסף

נשיא ביה"ד הרבני הגדול

רח' המלך ג'ורג' 24

ירושלים 91009

פקס' 02-5371305

מכובדיי,

דחוף

הנדון: מינוי מנכ"ל בתי הדין הרבניים

בשם מרשתי, **התנועה למדינה יהודית** (ע"ר), הנני מתכבד לפנות אליכם כדלקמן:

1. ביום 14.8.14, בסביבות השעה 22:00 בלילה, נשלחה מלשכת שרת המשפטים הודעה לעיתונות ובה נמסר כי עד למינוי מנהל לבתי הדין הרבניים תישא מנכ"לית משרדה, ע"ד אמי פלמור, באחריות האדמיניסטרטיבית לבתי הדין הרבניים. הודעת השרה השוותה את מערכת בתי הדין הרבניים לבתי הדין השרעיים, המצויה כיום בסמכות הניהול האדמיניסטרטיבי של עוה"ד פלמור.

2. פרישתו של המנכ"ל הרב שלמה דיכובסקי, בחלוף ארבע שנות כהונה, נערכה ללא מחליף וכנראה, בלי שהתקיים הליך למינוי מחליף - הגם שהיתה מתוכננת וידועה זה זמן רב. זאת כנמסר בהודעה, עקב חילוקי דעות בין שרת המשפטים לנשיא ביה"ד הרבני הגדול סביב מועמד מתאים לתפקיד, הגם שכנראה הסתמנה ביניכם הסכמה סביב מינויו של כב' הדיין, הרב שלמה שטסמן, מביה"ד הרבני בתל אביב למנהל בתי הדין.

3. כידוע לכם, מנהל בתי הדין הרבניים מתמנה מכוחו של סעיף 13(א) לחוק הדיינים, תשט"ו-1955, המורה לשר המשפטים למנות מנהל לבתי הדין הרבניים - בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול. על השר לקבוע בתקנות או בהוראות מינהל "**את סדרי המינהל של בתי הדין הרבניים וימנה על ביצועם את אחד הדיינים או אדם הכשיר להיבחר רב עיר, שיהיה אחראי בפניהם; מינוי לפי סעיף קטן זה של מי שכשיר להיבחר רב עיר טעון אישור הוועדה**".

4. נמצא כי המינוי הוא של שר המשפטים, בהסכמת נשיא ביה"ד הרבני הגדול - במקרה שמדובר בדיין מכהן, אבל אם אין המועמד משמש דיין מכהן, והוא בעל כשירות לכהונת רב עיר - נדרש אישור של הוועדה למינוי דיינים.

5. על פי סעיף 13(א) הנ"ל ומאחר שהנהלת בתי הדין הרבניים היא יחידת סמך ממשלתית, יש למנהל בתי הדין סמכויות ב**שני היבטים**:

   א. בהיבט של סדרי הדין וניהול מערכת השפיטה של הדיינים.

   ב. בהיבט של סמכויות אדמיניסטרטיביות של מנהל יחידת סמך ממשלתית.

Uri Israel Paz, Advocate

LL.M.

Hahatzmaut 93 st. (city square) Ashdod

Cel: 054-4316485 :סל' Fax: 072-2150999 :פקס' Tel: 072-2150666 :טל'

E-mail: uripaz@bezeqint.net :דוא"ל

אורי ישראל פז, עורך דין

מוסמך (תואר שני) במשפטים

רח' העצמאות 93 (כיכר הסיטי) אשדוד

6. בשני ההיבטים מדובר בסמכויות הדומות לסמכויות המוקנות בחוק להנהלת בתי המשפט, המקבילה האזרחית להנהלת בתי הדין הרבניים.

7. החלטת שרת המשפטים מתרכזת בהיבט השני: האצלת סמכויות ניהול אדמיניסטרטיביות של הנהלת בתי הדין הרבניים ניתנה לעוה"ד פלמור (בעניינים כמו: מכרזים ורכש, כוח אדם וניהול שוטף של יחידת הסמך) - שאינה קשורה להיבט הראשון: ניהול מערכת הדיינים וסדרי הדין המשפטיים. כך, **<u>בפועל נמצאת כיום מערכת בתי הדין הרבניים ללא מנהל העומד בראשה והמופקד על ביצוע סדרי המינהל בבתי הדין הרבניים</u>**. כך, למשל, אין מי שייתן מענה מוסמך לשינוע של דיינים למילוי הרכבי תלתא חסרים בבתי הדין האזוריים ברחבי הארץ, בתקופה שבה לא מאוישים 55% מתקני הדיינים בבית הדין הגדול וכ-15% מתקני הדיינים בבתי הדין האזוריים.

8. כידוע לכול, **בשנים האחרונות קיים מחסור חמור בדיינים האזוריים בכלל ובדיינים בבית הדין הרבני הגדול בפרט. דייני בתי הדין שברחבי הארץ כורעים תחת העומס ועושים עבודה כפולה ומכופלת, המעמידה אותם בפני מצב של קריסה לנוכח המחסור החמור בדיינים לעומת כמות התיקים שרק הולכת וגואה. מחסור זה מכביד על יכולתם של בתי הדין הרבניים לתת מענה יעיל לענייני המובאים בפניהם, גורם לעינוי דין וסבל מיותר של הציבור**, והמנכ"ל הרב דיכובסקי נהג להעביר דיינים בין בתי הדין ברחבי הארץ כדי לתת מענה הולם למתדיינים.

9. הנהלת בתי הדין הרבניים **איננה** ככל יחידת סמך ממשלתית, משום שהניהול המרכזי נעשה סביב ניהולה השוטף של המערכת המשפטית של הדיינים. **<u>בכך נוצר אפוא ואקום בעייתי, הפוגע קשות בציבור המתדיינים</u>. השוואה כביכול בין בתי הדין הרבניים ובין בתי הדין השרעיים אינה נותנת מענה הולם ומלא לניהול מערכות המשפט, לאור היקפה ומורכבותה של מערכת בית הדין הרבניים ומשום שאין בתי הדין הרבניים בגדר יחידת סמך מינהלית רגילה**, ומצופה משרת המשפטים לתת לדבר מענה הולם במישור של מינהל תקין של יחידת הסמך.

10. מעבר לכך, קיום מערכת מינהלית עצמאית לבתי הדין הרבניים בדומה למערכת המינהלית העצמאית לבתי המשפט האזרחיים, היא מחויבת המציאות והרי היא ביטוי ראוי לשיטתנו המשפטית הדוגלת בהפרדת רשויות - המחייבת כי לכל רשות יהיה תחום פעולה שרשויות אחרות אינן מתערבות בו. **מורכבותה והיקפה של מערכת בתי הדין הרבניים מחייבת הפרדה מוחלטת מן הרשות המבצעת – גם אם מדובר בהיבטים אדמיניסטרטיביים בלבד.** ממהותו ואופיו של המשטר הדמוקרטי הוא שבריכוז מירב הסמכויות בידי הרשות המבצעת טמונות סכנות לאינטרס הציבורי ופוטנציאל השרירות וההשחתה. מערכת בתי הדין הרבניים איננה עוסקת בשפיטה מינהלית במסגרת טריבונלים שונים הדנים בנושאים מוגדרים (ועדות ערר שונות בנושאי רישוי, מיסוי ועוד) - כדי שהרשות המבצעת תוכל "לספח" אליה. במדינה מתוקנת יש לשמור על אי-תלות הדדית בין סמכויות שפיטה ובין הפקידות האחראית על אכיפתן.

11. כפי שהיטיבה לעמוד על חשיבות עיקרון הפרדת הסמכויות **כב' השופטת, פרופ' דפנה ברק-ארז**:

> **"העיקרון של הפרדת הסמכויות חשוב וישים לא רק לצורך שמירה על עצמאותן המיוחדת של סמכויות שפיטה, אלא גם בהתייחס למניעת מצב שבו יאוחדו סמכויות מינהליות-ביצועיות רבות מדי בידיו של גורם אחד. במילים אחרות, מצב שבו סמכויות המינהל מבוזרות בין כמה פונקציונרים עדיף מבחינת ההגנה על הפרט מפני עוצמה דורסנית של השלטון".**

(בספרה האחרון **אזרח-נתין-צרכן: משפט ושלטון במדינה משתנה**, תשע"ב-2012, עמ' 70-69).

Uri Israel Paz, Advocate

LL.M.

Hahatzmaut 93 st. (city square) Ashdod

Cel: 054-4316485 :סל' Fax: 072-2150999 :פקס' Tel: 072-2150666 :טל'

E-mail: uripaz@bezeqint.net :דוא"ל

אורי ישראל פז, עורך דין

מוסמך (תואר שני) במשפטים

רח' העצמאות 93 (כיכר הסיטי) אשדוד

12. **התנועה למדינה יהודית** (ע"ר) מתריעה לפניכם על המצב הבלתי נסבל שנוצר עקב מחדל אי-מינוי מנהל למערכת בתי הדין הרבניים, ומזהירה מפני **הפגיעה הממשית, הקשה והצורמת בציבור המתדיינים הפוקדים את שערי בתי הדין**. אנו סבורים כי **הפקדת האחריות האדמיניסטרטיבית לניהול מערכת שיפוט גדולה ומורכבת בידי מנכ"לית משרד המשפטים, מן הרשות המבצעת, פוגעת במעמדה של הרשות השופטת, במעמדם ובסמכותם של בתי הדין הרבניים, במראית פני הצדק ובאמון הציבור במערכת המשפט.**

13. במסגרת 'מיצוי הליכים' לקראת הגשת עתירה לבג"ץ בנדון, נבקש לקבל מענה על השאלות הבאות:

א. כיצד ומתי ניסיתם להגיע להבנות ולהסכמות ביניכם לגבי זהות המועמד לכהונת המנהל?

ב. בתוך כמה זמן סברתם כי ניתן להגיע להסכמה, בשעה שסיום כהונתו של הרב דייכובסקי ביום 15.8.2014 היתה ידועה לכול עוד ביום 1.3.2011 (!), וכשההודעה בדבר מינויו התפרסמה ברשומות ביום 12.4.2011 (י"פ התשע"א, עמ' 3276)**?**

ג. כיצד בכוונתכם לתת מענה הולם וראוי לניהול מערכת בתי הדין הרבניים בהיבט סדרי המינהל של בתי הדין (ניהול הפן השיפוטי של המערכת)?

ד. האמנם מדובר במינהל ציבורי תקין שעה שמערכת שיפוטית המכריעה גורלות ועוסקת בדיני נפשות של משפחות וילדים לא יעמוד בראשה מנכ"ל, בעל סמכויות לפי חוק הדיינים, ובכך בפועל נמצאת המערכת משותקת?

14. **על דרך ההשוואה, היעלה על הדעת להותיר את כיסא מנהל בתי המשפט ריק מיושב עם פרישתו של מנהל מכהן?! מצב שבו אין בפועל מנהל לפי חוק בבתי הדין פוגע קשות בפעילות השיפוטית של דייני בתי הדין ונראה שהוא לא יעמוד במבחן בג"ץ.**

15. **כדי לייתר עתירה לבג"ץ, הנכם מתבקשים להודיע <u>ללא דיחוי</u> על ביטול החלטת המינוי הזמני, ולהגיע להסכמה על זהותו של מנהל לבתי הדין הרבניים - בהתאם להוראות סעיף 13א לחוק הדיינים.**

16. בשולי הדברים יצוין כי הפנייה אל הגב' לבני היא במסגרת 'מיצוי הליכים' גם כמי שיושבת (לפי סעיף 6 לחוק הדיינים) בראשות הוועדה לבחירת דיינים ex officio.

בכבוד רב,

אורי ישראל פז, עו"ד

ב"כ התנועה למדינה יהודית (ע"ר)

<u>עותק</u>:

עו"ד יהודה ויינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה ת.ד. 49029, ירושלים 9149001 <u>בד.ר. ובפקס': 02-6467001</u>

עו"ד אמי פלמור, מנכ"לית משרד המשפטים, ת.ד. 49029, ירושלים 9149001 <u>בד.ר. ובפקס': 02-6287757</u>

חברי ועדת המינויים למינוי דיינים על פי חוק הדיינים, <u>בדוא"ל ובפקס' ובד.ר.</u>